

Kainuun liiton lausunnot ajalla 31.5. – 13.6.2022

Mhall 20.06.2022 § 130
221/08.00.00/2022
211/00.04.00/2022
207/08.00.01/2022
196/08.00.01/2022
175/08.00.00/2022

- 1) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja maankäyttö-asiiantuntija Martti Juntunen ovat 31.5.2022 antaneet Kainuun ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO HARKINNANVARAISEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA HYRYNSALMEN ISO TUOMIVAARAN TUULIVOIMAHANKKEESEEN

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta Hyrynsalmen Iso Tuomivaaran tuuli-voimahankkeeseen.

Solarwind Oy suunnittelee kuuden tuulivoimalaitosyksikön rakentamista Iso Tuomivaaran alueelle, joka sijaitsee Hyrynsalmen kunnassa, noin 16 kilometrin etäisyydellä Hyrynsalmen keskustasta luoteeseen. Tuulivoimalat tulisivat olemaan teholtaan maksimissaan 6,2 MW, napakorkeus olisi maksimissaan 165 m ja roottorin halkaisija korkeintaan 170 m. Sähkönsiirto on alustavasti suunniteltu järjestettäväksi liittymällä 110 kV kantaverkkoon Hyrynsalmen muuntoasemalla. Vaihtoehtoisesti tuulipuisto voidaan liittää 110 kV:n sähköverkkoon, joka kulkee noin 5 km päässä alueesta länteen. Tällöin tarvitaan oma kytkinasema.

YVA-asetuksen liitteen 1 hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä sovelletaan tuulivoimahankkeisiin, joissa laitosten määrä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia. Tämän lisäksi YVA-menettely voi tulla harkinnanvaraisesti sovellettavaksi ELY-keskuksen päätöksellä. Harkinnassa otetaan huomioon mm. eri hankkeiden yhteisvaikutukset.

Harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen

Voimassa olevassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 on Iso Tuomivaaran alueelle osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-1 Iso Tuomivaara. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa osa-aluemerkinnällä tv osoitetaan alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään vähintään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Osa-aluemerkinnällä osoitetaan alueen erityisominaisuutta potentiaalisena tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous.

Kainuun tuulivoimamaakunta-alueen tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Tätä pienempiä tuulivoimahankkeita on mahdollista toteuttaa suoraan yleiskaavoitukselle, mikäli edellytykset muuten täyttyvät.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 aluekohtaisen tarkastelun (tuulivoimamaakuntakaavaselostus) mukaan Iso Tuomivaaran tuulivoimaloiden alueen laajuus ja muut ominaisuudet mahdollistavat noin kahdeksan teollisen kokoluokan tuulivoimaloiden alueen rakentamisen alueelle. Arvio on vähemmän kuin maakuntakaavaa edellyttävän tuulivoimaloiden alueen raja Kainuussa; 10 teollisen kokoluokan tuulivoimalaa. Iso Tuomivaara on osoitettu Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa osana seudullisesti merkittävää tuulivoimaloiden alueiden verkostoa. Kainuun korkeimpaan kohtaan sijoittuvana tuulivoimaloiden alue aiheuttaa seudullisesti merkittäviä vaikutuksia alueen ympäristön toiminnoille.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 on annettu maakuntakaava-alueelle tuulivoimaloiden rakentamista koskevat yleiset suunnittelumääräykset:

”Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tuulivoimalat tulee sijoittaa luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden, harjijensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan virkistysalueiden sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon ko. tuulivoimahankkeen sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen ja kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu asutukselle merkittäviä melu- tai välkevaikutuksia.

Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän, lentoliikenteen, liikenneväylien sekä arkeologisen kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelulailta suojeltujen kohteiden edellyttämät rajoitteet tuulivoimarakentamiselle ja pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta”.

Tuulivoimaloiden alueille on annettu tuulivoimamaakuntakaavassa suunnittelumääräys:

”Alueen suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet”.

Tuulivoimamaakuntakaavassa on annettu lisäksi tuulivoimaloiden alueille aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä, joista Iso Tuomivaaraa koskevat seuraavat suunnittelumääräykset:

”Maakuntakaavan toteuttamisessa alueilla tv-1 Iso Tuomivaara, tv-2 Lumivaara, tv-3 Kivivaara-Peuravaara, tv-4 Piiparinmäki-Kokkosuo, tv-5 Murtomäki, tv-7 Maaselänkangas, tv-8 Teerivaara, tv-9 Varsavaara ja tv-11 Kintasmäki-

Käreikönkangas ja niiden suunnittelussa on otettava huomioon luontoarvot ja LSL 49 § 1 mom. mukaisesti luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Tuulivoimaloiden alueiden tv-1 Iso Tuomivaara, tv-2 Lumivaara ja tv-3 Kivivaara-Peuravaara suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Toimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä suunniteltaessa on valtion maiden osalta neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa”.

Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on annettu poronhoitoaluetta koskeva seuraava suunnittelumääräys:

”Maankäytön suunnittelussa on turvattava porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.”

Tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 on osoitettu uusien 110 kV pääsähköjohtojen yhteystarve tuulivoimaloiden alueilta kantaverkon liityntäpisteille. Merkinnät perustuvat maakuntakaavan valmistelun aikana vireillä olleisiin tuulivoimahankkeisiin. Alueella ei ole voimassa MRL 33.1 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.

Tuulivoimamaakuntakaavassa on annettu pääsähköjohtojen yhteystarvemerkintää koskeva suunnittelumääräys:

”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa uudet pääsähköjohdot on pyrittävä sijoittamaan samaan tai olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen”.

Hyrnsalmen kunta on päättänyt olla hyväksymättä tuulivoimatuotantoa koskevaa yleiskaavaa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 tuulivoimaloiden alueelle tv-1 Iso Tuomivaara. Mikäli kunta päättää olla osoittamatta maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueelle tuulivoimatuotantoa, alue jää toteutumatta.

Voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 tarkistaminen on käynnistynyt maakuntavaltuuston päätöksellä 17.6.2019. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen tavoitteena on päivittää ja ajantasaistaa voimassa oleva maakuntakaava. Tuulivoimamaakuntakaavan kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021-31.1.2022. Iso Tuomivaaran tuulivoimaloiden alue (tv-1) on esitetty Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavaluonnoksessa kumottavaksi maakuntakaavasta sen toteuttamiseen liittyvän epävarmuuden takia.

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt huhtikuussa 2022 Kainuun liitolta lausuntoa luonnonsuojelualueiden perustamisasiassa Hyrnsalmen, Ristijärven ja Sotkamon kuntien alueilla sijaitseville alueille. Kiinteistön omistaja on alustavasti hakenut yksityisen suojelualueen perustamista Iso Tuomivaaran alueelle. Kiinteistön pinta-ala on

124,49 hehtaaria ja se sijaitsee Iso Tuomivaaran Kuljunrinteen alueella ja sen pohjoispuolisella alueella.

Hyrnsalmen kunnanhallitus on hyväksynyt Kytölehdon tuuli-voimapuiston osayleiskaavan kaavoitushakemuksen 10.5.2022 (§ 74) ja päättänyt aloittaa omalta osaltaan kaavahankkeen valmistelun. Kunnanhallituksen samassa yhteydessä hyväksymässä kaavoitussovituksessa todetaan, että hanketoimijan tavoitteena on rakentaa Kytölehdon alueelle noin 8-12 tuulivoimalaitosta, joiden yksikköteho on arviolta noin 7-10 MW. Kytölehdon tuulivoimapuiston alustava hankealueen raja sijaitsee noin 1,6 kilometrin päässä lausuntopyyntöaineiston karttakuvan mukaisesta alustavan voimalasijoituksen osoittamasta lähimmästä voimalasta.

Kainuun liitto esittää edellä mainitut asiat otettavaksi huomioon harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisessa Iso Tuomivaaran tuulivoimahankkeeseen. YVA-menettelyn yhteydessä on mahdollista tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon tueksi liittyen mm. eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin, vaikutuksiin asutukseen ja maisemaan, vaikutuksiin Ukkohallan matkailukeskuksen alueelle ja sen kehittämiseen, luontoarvioihin sekä linnustoon ja porotalouteen, joihin kaikkiin tässä vaiheessa hankevalmistelua liittyy epävarmuutta.”

- 2) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja aluesuunnitteluasiantuntija Sini Kantola ovat 31.5.2022 antaneet Kainuun ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO LUONNONSUOJELUALUEEN PERUSTAMISESTA KAJAANIN RAHIVAARALLE

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa koskien luonnonsuojelun alueen perustamista Kajaanin kaupungin Lahnasjärven kylältä tilasta Rahivaara (kokonaispinta-ala 296,9 hehtaaria). Kiinteistön omistaja, Silvestica Green Forest Finland Oy, on hakenut suojelun alueen perustamista kyseiselle kohteelle. Rauhoituksen tarkoitus on monimuotoisen luonnontilaisen metsä- ja suoluonnon suojelu. Kohde täyttää soveltuvin osin METSO-ohjelman valintakriteerit.

Rauhoitettava kokonaisuus sisältää 220,76 hehtaaria soiden-suojelun täydennysohjelman ja 76,1 hehtaaria Ls2020 lisämäärärahaalla rauhoitettavaa aluetta. Ls2020 kohde sijaitsee Lahnasjärvellä Loutenvaaran ympäristössä. Alueen metsät ovat havupuuvaltaisia uudistuskypsiä- ja varttuneita kasvatusmetsiä. Alueella esiintyy monipuolisesti vaateliaita kasve- ja sekä vanhoja metsiä suosivia lajeja, mm. raidankehkojäkälää, aarnisammalta ja liito-oravaa. Kohteella esiintyy paikoitellen runsaasti eriasteista lahoppuuta. Loutenvaaran luodepohjoispuolella sijaitseva alue on erityisesti runsaslahoppuustoista aluetta. Kyseisellä alueella on runsaasti haapaa ja kasvupaikkatyyppi on valtaosin tuoretta kangasta.

Loutenvaaran koillinen-itäpuolelle sijoittuvalla alueella on kehittyvää lahoppuuta metsätuhojen johdosta. Puustossa on eri-ikäisiä lumivahinkoja, jonka seurauksena kovaa lahoppuuta on eri läpimittaluokissa sekä maa- että pystypuina. Tämän alueen kasvupaikkatyyppi on valtaosin tuoretta kangasta. Kangasmetsän reunoilla on vaihtumisvyöhykkeitä sekä pienialaisia suokuvioita. Puuston ikä vaihtelee vanhimpien ollessa noin 150-vuotiaita.

Perustettavan luonnonsuojelun alueen rauhoitusmääräyksissä kielletäisiin alueella mm. metsänhakuut ja muut metsänhoitoimet; puiden, pensaiden, kasvien, sienien ottaminen ja vahingoittaminen; ojien kaivaminen, maa- ja kallioperän ainesten ottaminen; moottoriajoneuvoilla liikkuminen sulan maan aikaan; rakennusten teiden ja polkujen rakentaminen; selkärankaisten ja selkärangattomien eläinten vahingoittaminen tai pyydystäminen; maisemakuvan muutosta haittaava toiminta sekä kaikki muu toiminta, joka vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliöeläinten säilymiseen.

Perustettavalla alueella sallittaisiin mm. lainmukainen metsästys, marjojen ja hyötysienien poimiminen, oikeus käyttää ja kunnostaa liitekartalle merkittyjä kulku-uria; vierasperäisten eläin- ja kasvilajien poistaminen, luonnonsuojeluviranomaisen luvalla tutkimus sekä hoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet.

Luonnonsuojelulain nojalla voidaan perustaa ELY-keskuksen toimesta maanomistajan hakemuksella tai suostumuksella yksityinen luonnonsuojelun alue. ELY-keskus tekee lopullisen luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisen luonnonsuojelun alueen perustamispäätöksen.

HAKEMUS LUONNONSUOJELUN ALUEEN PERUSTAMISEKSI

Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa, joiden maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset ohjaavat yksityiskohtaisempaa suunnittelua: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030.

Lausuntopyyntöä kohteena oleva alue sijaitsee Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 osoitetulla maa- ja metsätaloustaloudellisella alueella (kaavamerkintä M). M-alueita koskevan suunnittelumääräyksen mukaan niille voidaan perustaa yksityisiä suojelun alueita:

”Maa- ja metsätaloustaloudelliseen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasialliseen käyttötarkoitukseen sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja lomaa-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelun alueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätaloustaloudellisten yhtenäisyyttä ja toimivuutta.”

Kainuun maakuntavaltuusto on päättänyt 17.6.2019 kokouksessaan käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on edennyt luonnosvaiheeseen ja Kainuun maakuntahallitus on asettanut Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavaluonnoksen julkisesti nähtävillä 22.12.2021–31.1.2022 väliseksi ajaksi ja pyytänyt siitä lausuntoja. Lausuntopyyntöä kohteena oleva alue sijaitsee Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavaluonnoksessa esitetyllä tv-24 Kivikankaan tuulivoimailualueella. Tuulivoimailualueen osa-aluemerkinnällä tv osoitetaan alueen erityisominaisuutta potentiaalisena tuulivoima-

tuotantoon soveltuvana alueena. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous. Tuulivoimaloiden alueille voi sijoittua yksittäisiä pienialaisia mm. soidensuojelun täydennysohjelman alueita, jotka voidaan huomioida maakuntakaavaa tarkemmassa tuulivoimasuunnittelussa mm. tuulivoimaloiden sijoittelulla.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa luonnonsuojelualan perustamisesta.”

- 3) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja suunnittelija Mari Isojärvi ovat 31.5.2022 antaneet Sotkamon kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO PERKIÖN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KAAVALUONNOKSESTA

Sotkamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Perkiön ranta-asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Alue sijaitsee Iso-Sapsojärven etelärannalla Sotkamon keskustajaman ja Vuokatin matkailukeskuksen läheisyydessä. Muutos koskee Perkiön ranta-asemakaavan kortteleita 1-12 sekä niihin liittyviä virkistys-, erityis- ja liikennealueita. Kaavamuutoksen tavoitteena on päivittää kortteleiden käyttötarkoitus sekä tarkistaa alueiden rajoja ja rakennusoikeuksia. Kaava-alueen pinta-ala on noin 23 hehtaaria.

Asemakaavaluonnos

Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava sekä Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Parhailaan on käynnissä voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen. Vaihemaakuntakaavan valmisteluun liittyvä luonnos Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021–31.1.2022. Tavoiteaikataulun mukaan maakuntakaavaehdotus on julkisesti nähtävillä syksyllä 2022 ja kaava on hyväksymiskäsittelyssä loppuvuonna 2022 tai keväällä 2023.

Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa ranta-asemakaava-alue sijoittuu pääasiassa maa- ja metsätaloustuotantoon tarkoitetulle alueelle M. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaan:

Maa- ja metsätaloustuotantoon tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasialliseen käyttötarkoitukseen sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelun alueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätaloustuotantoyhteisöjen yhtenäisyyttä ja toimivuutta matkailun vetovoima-alueelle ja kaupunkikehittämisen kohdealueen läheisyyteen.

Lisäksi ranta-asemakaava-alueita koskevat voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitetut matkailun vetovoima-alueen (mv) ja osin kaupunkikehittämisen kohdealueen (kk) kehittämissuunnitelmat. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on annettu yleinen suunnittelumääräys:

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistysalueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energiahuollon järjestäminen.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa Perkiön ranta-
asemakaavaluonnokseen.”

- 4) Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja maankäyttö-
asiantuntija Martti Juntunen ovat 13.6.2022 antaneet Kuhmon
kaupungille seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO ERILAMMEN RANTA-ASEMAKAAVAN OSALLISTUMIS- JA
ARVIOINTISUUNNITELMASTA JA KAAVALUONNOKSESTA

Kuhmon kaupunki on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Erilammen
ranta-asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja
kaavaluonnoksesta.

Ranta-asemakaavan tavoitteena on tukea alueella toimivan
matkailuyrityksen toimintaa sekä mahdollistaa toiminnan
kehittämisen tarvitsema lisärakennusoikeus majoituksen ja
palveluiden sekä muun oheistoiminnan järjestämiseksi.

Asemakaavan suunnittelualue, noin 44 hehtaaria, sijoittuu Kuhmon
kaupungin koillisosaan Vartiuksen rajanylityspaikan läheisyyteen
entisen rajavartioaseman alueelle Erilammen ja läheisten pienten
Laukkulampien sekä Aumalampien ympäristöön.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnos

Valmisteilla oleva ranta-asemakaava tukee Kainuu-ohjelman
(Kainuun maakuntavaltuusto § 41, 22.12.2021) tavoitteita. Kainuu-
ohjelmaan sisältyvän Kainuun maakuntasuunnitelman 2040
tavoitteen mukaan matkailu Kainuussa kaksinkertaistuu vuoden
2019 tasosta vuoteen 2040 mennessä. Matkailijoiden määrää
Kainuussa kasvatetaan markkinoinnilla, investoinneilla,
vahvistamalla vetovoimaa sekä kehittämällä matkailupalveluita ja
saavutettavuutta. Kainuussa panostetaan kansainvälisten ja
kotimaisten matkailijoiden saamiseen, luonto- sekä kestävään
matkailuun (vihreä siirtymä) ja sen näkyväksi tekemiseen
(sertifikaatit).

Kainuun liitto esittää korjaamaan ranta-asemakaavaluonnoksen
kaavaselostuksen kohta 1.5 Suunnittelutilanne seuraavasti:
Suunnitteilla oleva kaava-alue on osoitettu voimassa olevassa
Kainuun maakuntakaavassa 2020 maa- ja metsätalous-valtaiseksi
alueeksi (M). Maakuntakaavassa on annettu maa- ja
metsätalousvaltaisille alueille suunnittelumääräys:

Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita voidaan
käyttää alueen pääasialliseen käyttötarkoitukseen sanottavasti
haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös
erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten
luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon,
maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään

ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.

Maa- ja metsätalousvaltaista aluetta koskeva korjaus esitetään tekemään tarpeellisilta osin myös asemakaavaselostuksen liitteenä olevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Suunnittelualan läheisyydessä sijaitsee Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitettu, rajavartiolaissa 578/2005 säädetty rajavyöhyke osaluomerkinnällä er-1.

Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskeva, rantojen käyttöä koskeva yleinen suunnittelumääräys:

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistykseen alueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energiahuollon järjestäminen.”

5) Maakuntajohtaja Pentti Malinen on 3.6.2022 antanut Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle seuraavan sisältöisen pyydetyt kirjallisen lausunnon:

”Kainuun liitto kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto hallituksen esitykseen luonnonsuojelulaiksi.

Kainuun liitto kiinnittää huomiota luonnonsuojelulain rakenteenmuutokseen, jossa selkeä rajoituksin tapahtuva luonnonsuojelun rinnalle tuodaan *luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoite*. Monimuotoisuus käsitteenä tulee elämään voimakkaasti ja muuttamaan ajassa.

Koska *välitteet* monimuotoisuuden edistämisen ja perinteisen luonnonsuojelun säätelyn osalta poikkeavat toisistaan, lain täytäntöönpanoa eritasoisine suunnitelmineen ei voi jättää yksinomaan valtionviranomaisen tehtäväksi ja vastuulle. Monimuotoisuuteen liittyvä yleinen etu voidaan turvata kunnallisen päätöksenteon ja tahtotilan avulla. Kainuun liiton mielestä on erittäin tärkeää, että lainsäädännön uudistamisessa otetaan riittävästi huomioon kaavoituksen sekä erilaisten ympäristöllisten lupamenettelyjen sujuvuus ja vältetään lisäresursseja edellyttäviä viranomaistyön ja -velvoitteiden lisäämistä.

Lain vaikutusten arviointi ja kustannustehokkuus

Kainuun liiton mielestä lakiluonnoksen vaikutusten arviointi ei ole ollut riittävän laadukasta ja laaja-alaista. Arviointi on jäänyt etenkin kestävä kehityksen taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten osalta vajavaiseksi.

Kainuun liitto yhtyy Lainsäädännön arviointineuvoston kriittisiin näkemyksiin lakiluonnoksen valmistelun yhteydessä havaituista puutteista. Keskeisimmät niistä liittyvä lain vaikutusten arviointiin.

Luonnoksessa tunnistetaan "vaikutuksia yrityksille ja maanomistajille, mutta vaikutusten mittaluokkaa tulisi selventää". Kainuun liitto lisää tähän havaintonaan, että lain alueellisia ja aluekehitykseen liittyviä vaikutuksia ei ole lainkaan arvioitu. "Jopa perustiedot nykyisten suojelualueiden määrästä ja sijainnista ovat suppeita."

Lakiluonnoksen 1 luvussa esitetään mm. määritelmä luontotyyppin suotuisalle suojelulle. Kainuun liitto katsoi aiemmassa lausunnossaan, että lakiluonnoksen säädöksiin liittyy epäselvyyttä ja tulkinnanvaraisuutta. Esimerkiksi 8 §:n mukaan jokaisen on riittävällä tavalla oltava selvillä toimintansa vaikutuksista luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle sekä toimintatavoista, joilla haitallisia vaikutuksia voidaan välttää ja vähentää, siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää. Selvillä olon kohteena ovat vaikutukset "luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle", mikä on abstraktiutensa ja laajuutensa vuoksi vaikeasti hahmotettava vaatimus ja edellyttää vielä selkeyttämistä jatkovalmistelussa.

Ls-lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Rakennuslain, ilmastolain ja kaivoslain valmistelu on edelleen käynnissä. Yhteyksiä näihin muihin valmisteilla oleviin lakikokonaisuuksiin tulee vahvistaa, jotta yhteisvaikutukset saadaan arvioitua ja mahdolliset ristiriidat luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoitteiden suhteen esiin. Tässä vaiheessa on tärkeää, että lakiin ei jää liikaa tulkinnanvaraisuutta ja mahdollistetaan sujuva alueiden kestävä elinvoiman kehittäminen. Vaarana on, että tulkinnat uusista laeista saadaan vasta oikeusprosessien kautta vuosikymmenen kuluttua ja monet hankkeet viivästyvät lakien tulkintaepäselvyyksien johdosta.

Alueidenkäytön suunnittelun näkökulmasta erityistä huomiota on kiinnitettävä luonnonsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain keskinäiseen suhteeseen, soveltamisaloihin ja viranomaisrooleihin sekä käsitteistön ja määrittelien yhteneväisyyteen. Kainuun liitto korostaa luonnonsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain osalta maakuntakaavan roolia eri toimintoja yhteensovittavana alueellisena kaavatasona, jolla voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain tavoitetta luonnon monimuotoisuuden suojelun edistämisestä.

Kainuun liitto huomauttaa lisäksi, että lakiluonnoksessa ei kiinnitetty huomiota maakunnan liittojen lakisäätteisiin tehtäviin ja maakuntaohjelman asemaan sekä maakunnan yhteistyöryhmän rooliin alueellisten suunnitelmien yhteensovittamisen foorumina.

Käsitteistä

Kainuun liitto pitää hyvänä, että lakiluonnokseen on koottu määritelmiä keskeisistä käsitteistä. Liiton mielestä luonnon monimuotoisuuden kestävä käytön määritelmän sisällyttäminen luonnonsuojelulakiin voi kuitenkin aiheuttaa sekavuutta. *Kestävästä käytöstä* puhutaan vakiintuneesti luonnonvarojen hyödyntämisen yhteydessä, jolloin sillä tarkoitetaan kaikkien kestävyuden kolmen ulottuvuuden eli ympäristöllisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden tasapainoista huomioimista. Luonnon monimuotoisuuden kestävä käyttö on osa luonnon monimuotoisuuden turvaamista, joka puolestaan sisältyy laajempaan kestävä käytön kokonaisuuteen.

Selvilläolo

Lakiluonnoksen perustelujen mukaan selvillä olo koskisi kaikkia luonnossa toimivia. Pykälän tarkoituksena olisi kiinnittää huomiota jokaisen vastuuseen olla selvillä luontoon haitallisesti vaikuttavan toiminnan mahdollisuudesta ja tavoista haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Toisaalta perusteluissa todetaan, että säännöksen soveltamista olisi tarpeen rajoittaa edellyttämällä vain riittävää selvillä oloa toiminnan vaikutuksista. Ehdotettu säännös perusteluineen vaikuttaa jättävän lainsoveltajalle niin paljon harkintavaltaa, että yhdenvertaista lainsoveltamista ei voida varmistaa. Kaiken kaikkiaan lakiluonnoksesta tulee karsia pois kohtia, jotka ovat liian tulkinnanvaraisia.

Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

Lakiluonnoksen 12 §:n mukaan kunta edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua ja sen kestäväää käyttöä sekä maisemansuojelua alueellaan. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tehtävä ymmärretään lähtevän perustuslaissa säädetyistä kunnallisesta itsehallinnosta ja erilaisten alueiden mahdollisuuksista. On tärkeää, että 12 §:n esitetty tehtävä kunnan luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja sen kestävästä käytöstä sekä maisemansuojelusta alueellaan pidetään joustavana ja kuntien itse määriteltävänä. ELY-keskuksella on säädösluonnoksessa laaja rooli luonnonsuojelun osalta. Lakiehdotuksen mukaan ELY-keskus tukee mahdollisuuksien mukaan kunnan toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa, tähän toivomme lisättävän, että ELY-keskus tukee maakunnan liittoa vastaavalla tavalla.

Luonnonsuojelusuunnittelu

Lakiesityksen 14 § mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia alueelleen kansallista biodiversiteettistrategiaa ja toimintaohjelmaa koskevan luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelman. Kainuun liitto pitää alueellisten luonnon monimuotoisuuden suunnitelmien ja ohjelmien laatimista tärkeänä. Niiden avulla voidaan tukea kansallisen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman toteutumista maan eri osissa sekä antaa tukea kunnissa tehtävään luonnon monimuotoisuustyöhön. Maakunnan liitoille tulee turvata mahdollisuus toimia myös luonnonsuojelun toimeenpano-ohjelman laatijana.

Maakuntien liittojen rooli erilaisten toimeenpanosuunnitelmien ja toimintaohjelmien laatimisen ja toteuttamisen kannalta on merkittävä, koska esimerkiksi maakuntaohjelmat ja maakuntakaavat ohjaavat ja yhteensovittavat toimintoja alueellisesti. Selvyyden vuoksi on tärkeää määrittellä, että em. suunnitelmat laaditaan maakunnittain ja huomioidaan aluekehityslainsäädännössä oleva maakunnan yhteistyöryhmän rooli eri alueellisten suunnitelmien yhteensovittamisessa. Toimeenpanosuunnitelman laatimisessa tulee lakiesityksen mukaan varmistaa riittävä vuorovaikutus alueen keskeisten toimijoiden erityisesti alueen kuntien kanssa.

Tärkeitä perusteluja alueelliselle toimeenpanosuunnitelmalle ovat esityksessä mainitut *kustannustehokkuus* sekä luonnon hyvinvointivaikutusten lisääminen samassa yhteydessä (viihtyisyys, virkistyskäyttö, matkailu) ja sen kuntataloutta tukevat vaikutukset. Tämän vuoksi korostuu tarve saada parempi kokonaiskuva luonnon monimuotoisuuden tukemisen toimenpiteistä.

Toimeenpanosuunnitelmien laadinnassa kannattaa priorisoida niitä suunnitelma-alueita ja kohteita, joilla on saatavissa aikaan eniten

vaikuttavuutta luonnon monimuotoisuudelle ja toisaalta hyötyä maankäytön kokonaisuuden hallinnan kannalta. Tätä asiaa tulee ehdottomasti painottaa lain perusteluteksteissä.

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

Kainuun liitto pitää hyvänä, että julkisyhteisöt (ml. kunnat, kuntayhtymät) ovat luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukemisen säännöksissä mukana ja niillä on mahdollisuus saada tukea ja avustusta sen eri muodoissa.

Luonnonsuojelualueet

Lakiluonnoksessa esitetään voimassa olevaan luonnonsuojelulakiin nähden muutosta, jonka mukaan luonnonsuojelualue olisi mahdollista perustaa Natura 2000 -verkostoon sisältyvälle, luonnonsuojelulain säädösten perusteella toteutettavalle alueelle ilman maanomistajan suostumusta. Kainuun liitto pitää välttämättömänä, että maanomistajia kuullaan riittävällä tavalla ja asianmukaisesti luonnonsuojelualueen perustamisen yhteydessä.

Kainuun liitto näkee lakiluonnoksessa esitetyn kaltaisen malminetsinnän rajoittamisen merkittävänä elinkeinotoiminnan rajoittamisena. Ilmastonmuutos tulee perustelujen mukaan heikentämään luonnon monimuotoisuutta, jolloin säädöksen tulisi pystyä elämään ajassa. Kainuun liitto esittää, että luonnonsuojelun hyväksyttävyyden näkökulmasta malmin etsintä ja kaivaminen tulee mahdollistaa luonnonsuojelualueilla kompensatiomenettelyllä.

Luontotyyppien suojelu

Kainuun liitto pitää hyvänä, että luontotyyppien suojelu on tunnistettu vahvemmin osana luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Kainuun liitto näkee tärkeäksi, että luontotyyppien suojelun menetelmissä huomioidaan kytkös maankäytön suunnitteluun ja kaavoitukseen. Maankäyttö- ja rakennuslaki huomioi jo nykyisellään luontoarvojen säilyttämisen. Viheralueverkosto liittyy olennaisesti maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen ja siinä maakuntakaavoitukselle suunniteltuihin sisältöihin. Tämän vuoksi luonnonsuojelulain- ja maankäyttö- ja rakennuslain lakivalmisteluja tulee sen osalta yhteensovittaa.

Lakiluonnoksen mukaan myönnettäessä ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristölupaa, vesilaissa tarkoitettua vesitalouslupaa, maa-aineslaissa tarkoitettua maa-ainesten ottamislupaa sekä kaivoslaissa (621/2011) tarkoitettua kylläntuho-, kaivos- ja malminetsintälupaa, luvan myöntävän viranomaisen on otettava huomioon uhanalaiset luontotyypit. Edelleen lakiluonnoksen mukaan maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua maakunta-, yleis- tai asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon uhanalaiset luontotyypit.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Esimerkiksi maakuntakaavoituksen yhteydessä laaditaan yleensä laajoja, koko maakunnan alueen kattavia selvityksiä. Luonnoksessa esitetty 66 § perusteluineen voi johtaa kaavoituksen ja lupamenettelyjen selvitysvaatimusten lisääntymiseen. Selvitysten tarkkuustason nostaminen nykyisestä tarkoittaisi kustannusten nousua ja kaavojen valmistelun aikataulujen pidentymistä. Luontotyyppien

huomioimisveloitteesta voi tulla yleinen valitusperuste, joka voi johtaa tarpeettomiin valituksiin ja oikeuslaitoksen kuormittamiseen, mitä tulee ehdottomasti välttää.

Lakiluonnoksessa esitetään että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen suojellun luontotyyppin rajauspäätöksen kiellosta ja tiukasti suojellun luontotyyppin heikentämiskiellosta. Jos myönnettävällä poikkeuksella sallittavat toimenpiteet heikentävät suojellun tai tiukasti suojellun luontotyyppin esiintymää, päätöksessä on veloitettava heikennyksen aiheuttaja tarkoitettuihin hyvittäviin toimenpiteisiin. Kainuun liitto toteaa, että heikennyksen aiheuttajan määritelmää ei tule sitoa maankäytön suunnittelun lakisääteiseen tehtävään. Maakunnan liitot laativat maakuntakaavoja ja kunnat yleis- ja asemakaavoja. Toiminnanharjoittajat vastaavat kaavassa osoitettavien aluevarausten toteutumisesta ja alueiden yksityiskohtaisemmasta suunnittelusta, missä yhteydessä myös hyvittämiskysymykset on tarkoituksenmukaista ratkaista. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että mahdollisten hyvittämisalueiden määrittämisessä kuullaan mm. alueen kuntia riittävällä tavalla ja asianmukaisesti.

Poikkeaminen luontotyyppien suojelusäännöksistä

Esitykseen tulee sisällyttää selkeästi kunnan ja maakunnan liiton kuuleminen liittyen hyvittämisalueen osoittamiseen, koska ne rajoittavat maankäyttöä vastaavalla tavalla kuin erilaiset suojelualueet.

Kainuun liitto pitää tärkeänä lähtökohtana, että luontotyyppilistan mahdollinen laajentaminen perustuu luotettavaan tietoon ja todelliseen tarpeeseen. Tämä on tärkeää, jotta suojelu kohdentuu oikein eli on ekologisesti vaikuttavaa ja kustannustehokasta. Myös rajauspäätösten tekeminen sekä lainsäädännön ennakoitavuus ja yhdenvertainen soveltaminen edellyttävät mahdollisimman tarkkoja määrittelyjä. Kustannusvaikuttavuuteen tulee laissa ja sen perusteluilla kiinnittää enemmän huomiota.

Eliölajien suojelu

Lakiluonnoksen mukaan myönnettäessä ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristölupaa, vesilaissa tarkoitettua vesitalouslupaa, maa-aineslaissa tarkoitettua maa-ainesten ottamislupaa sekä kaivoslaissa tarkoitettua kullanhuuhtonta-, kaivos- ja malminetsintälupaa, luvan myöntävän viranomaisen on otettava huomioon uhanalaiset lajit. Edelleen lakiluonnoksen mukaan maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua maakunta-, yleis- tai asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon uhanalaiset lajit.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Esimerkiksi maakuntakaavoituksen yhteydessä laaditaan yleensä laajoja, koko maakunnan alueen kattavia selvityksiä. Luonnoksessa esitetty 78 § perusteluineen voi johtaa kaavoituksen ja lupamenettelyjen selvitysvaatimusten lisääntymiseen. Selvitysten tarkkuustason nostaminen nykyisestä tarkoittaisi kustannusten nousua ja kaavojen valmistelun aikataulujen pidentymistä. Luontotyyppien huomioimisveloitteesta voi tulla yleinen valitusperuste, joka voi johtaa tarpeettomiin valituksiin ja oikeuslaitoksen kuormittamiseen.

Lakiluonnoksen mukaan eliölajin suojelua koskevista säännöksistä voidaan tietyin ehdoin poiketa. Poikkeamispäätöksessä heikennyksen

aiheuttaja voidaan velvoittaa hyvittäviin toimenpiteisiin. Kainuun liitto toteaa, että heikennyksen aiheuttajan määritelmää ei tule sitoa maankäytön suunnittelun lakisääteiseen tehtävään. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että mahdollisten hyvittämisalueiden määrittämisessä kuullaan mm. alueen kuntia riittävällä tavalla ja asianmukaisesti.

Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

Kainuun liitto pitää hyvänä, että maisema-alue termi on uudessa lakiluonnoksessa ehdotettu muutettavaksi maisemanhoitoalueeksi.

Luonnonsuojelulain uudistuksen lisäksi parhaillaan uudistetaan mm. ilmastolakia sekä maankäyttö- ja rakennuslakia (MRL). Kainuun liitto toteaa, että lakien rajapinnat tulee järjestää siten, että rakentamisen ohjaus tapahtuu jatkossakin MRL:n säädösten perusteella tai vastaavin menettelyin. Luonnonsuojelulain säädösten perusteella ei siten tule syntyä päätöksiä, jolla rakentamista ohjattaisiin MRL:n säädösten asemesta.

Ekologisen kompensaation toteuttaminen

Ekologinen kompensaatio uutena säädöksenä voi edesauttaa luonnonsuojelulain tavoitteiden saavuttamista. Kainuun liitto yhtyy näkemykseen, että kompensaatiota tulisi hyödyntää vasta viimeisenä keinona sen jälkeen, kun muita mahdollisia ratkaisuja haitan välttämiseksi ei ole. Kainuun liitto suhtautuu myönteisesti myös vapaaehtoisen kompensaation keinoihin.

Kainuun liitto katsoo, että luonnoksessa esitettyihin ekologista kompensaatiota koskeviin säädösesityksiin liittyy kuitenkin epäselvyyttä ja tulkinnanvaraisuutta, jota on tarpeen selventää. Ekologiseen kompensaatioon liittyvistä pilotointihankkeista saatavien kokemusten perusteella voi nousta tarpeita tarkistaa säännöksiä. Ekologista kompensaatiota koskevat säädökset tulee valmistella siten, että esimerkiksi poikkeamismenettely ei aiheuta päällekkäistä työtä hankkeiden erivaiheissa. Tilanne on haastava kaavoituksen suhteen, koska kyseessä on maankäytön suunnitteluvaihe ja hankkeen usein toteuttaa joku muu taho kuin kaavoituksesta vastaava maakunnan liitto tai kunta.

Kainuun liitto näkee tarpeelliseksi sisällyttää lakiin selkeämmin kunnan kuuleminen hyvittämisalueen osoittamisessa. Vuoropuhelun ja yhteistyön merkitys korostuvat, sillä hyvittämisalueet rajoittavat maankäyttöä vastaavalla tavalla kuin erilaiset suojelukohteet.

Esitämme erillisselvitystä Natura-kompensaatioprosessin uudistamisesta osana säädösluonnoksen jatkotyötä.

Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

Kainuun liiton mielestä on hyvä, että lakiluonnoksen säädöksiin on esitetty mm. maakunnan liitolle ja kunnille salassapitosäännösten estämättä ja maksutta oikeus saada luonnonsuojelun tietojärjestelmästä tiedot, jotka ovat välttämättömiä niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Tietojen luotettavuus, saatavuus ja käyttökelpoisuus ovat erittäin tärkeitä ja toimivaltaiselle viranomaiselle täytyy turvata riittävät resurssit tiedonhallinnan kehittämiseen.

Kompensaatiomahdollisuus lisää suojelun hyväksyttävyyttä ja mahdollistaa käsiteltävän suojeluintressin laadullisen uudelleen arvioinnin ja siten parantaa tavoitteiden saavuttamista.

Muita huomioita esityksestä

Suomen suojelualueiden pinta-alasta suurin osa sijoittuu Pohjoiseen Suomeen. Samat alueet ovat suomalaisessa ja eurooppalaisessa mittakaavassa merkittävimpiä mineraalivaroilta. Yksi keskeisimmistä luonnonsuojelulain alueellisista vaikutuksista liittyy kaivannaistoiminnan ja suojelun yhteensovittamiseen. Joten luonnonsuojelun hyväksyttävyyden näkökulmasta malmin etsintä ja kaivaminen tulee mahdollistaa luonnonsuojelualueilla kompensatiomenettelyllä.

Malminetsintää ei tule nykyisestään rajata luonnonsuojelualueilta. Rajoitukset tulee kohdentaa menetelmiin suojelualan arvojen suojaamiseksi. Geologinen tieto lisää ymmärrystä ympäristöstämme. Kaivoslain uudistus on oikea paikka säädellä kaivostoiminnan vaikutuksia suojelualueella siten, ettei suojelutavoitteita vaaranneta.”

Lisätietoja lausunnoista nro 1-4 suunnittelujohtaja Sanna Schroderukselta, puh. 044 710 0873 ja lausunnosta nro 4 maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
